

այնպիսի անմահական յիշատակներ են որ մահ-
կանացու հանգուցելոյն վախճանին վրայ արդէն
ոչ սակաւ մխիթարութիւն կըլլան մնացողաց :
Բայց մեր ազգին, եւ մանաւանդ Եղովիոյ բարե-
պաշտ ժողովրդեան աւելի մեծ մխիթարութիւնն
այս եղած պիտի ըլլայ, որ հանգուցեալ ծերունին
իրեն կատարելութեանցը արժանաւոր ժառանգ
բողոց խը ազնիւ որդիքը, որ են Ասլանեան

Մահտեսի Յովնանէս աղան եւ Պօղոս աղան, եւ
իրենց բարեպաշտութեամբը, ազգասիրութեամբն
ու ազնիւ բնաւորութեամբը բարեյիշատակ հո-
րերնուն պէս մեծ անուն հանած են ի Կոստան-
դնուպօլիս եւ ի Փոքրն Ասիա : Քաղցր է մեզ յի-
շատակել որ Մահտեսի Յովնանէս աղան եղաւ
նաեւ Փարիզու ազգային վարժարանիս նպաս-
տող առաջին բարերարներէն մէկը :

ԲԱԶՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆ.

Զինուորին մէկը Աւաստովոյի պատերազմին
մէջ զնտակով մը ծուռկին կըզարնուի ու անկե-
լանոցը կըտարուի . վիրաբոյժները անդադար
վերքը կըխառնեն, որպէս զի մէջէն զնտակը
հանեն ու ջնն կընար գտնել :

Խեղճ զինուորը ալ ցաւին չկարենալով դիմա-
նալ. « Ի՞նչ կըփնտռէք » կըսէ :

— Գնտակը կըփնտռենք, կըպատասխանեն :

— Թէ որ այդ էր փնտռածնիդ, ինչո՞ւ մինչեւ
հիմա չըսիք. գրպանս է, կը կանչէ :

ԱԺԱՆ 21.

Մօտերս գեղացւոյն մէկը աշխոյժ ու դեռահա-
սակ ձի մը կըզնէ ածընկեկ գնով, եւ սաստիկուրա-
խացած կերբայ բարեկամներէն մէկուն կըցուցը-
նէ որ քաջ ձիապան է եղեր, եւ կըպատմէ անոր
քէ ինչ հնարքներ բանեցուցեր, ու որչափ լեզու
բախեր է անանկ ածան ձեռք ձգելու համար
գայն :

— Քանի՞ով գնեցիր, կըհարցընէ ձիապանը :

— Հինգ հարիւր ֆրանքի :

Զիապանը կըզարմանայ, կենդանւոյն չորս դին
կըղառնայ կըղիտէ, կողերը՝ ծնկուրները ոտուր-
ները կըզնէ կըշօշափէ. « Այս ձին հազար հինգ
հարիւր ֆրանք կարծէ, կըսէ. անշուշտ ասոր
տակը բան մը պիտի ըլլայ : Նորէն ձիուն չորս

դին կըղառնայ կընայի, բան չտեսներ : Նոյն
օրը սաստիկ քամի կըփչէր. ազնիւ ձին չվնա-
սուելու համար մէջքն ու ականջները ծածկեր են
եղեր . ձիապանը « Հանեցէք սա մէջքի ծած-
կոյքը » կըսէ. կըհանեն կըտեսնէ որ մէջքն ալ
բան չունի : « Ականջն ալ բացէք » կըսէ. եւ այն
ատեն դուրս կելլէ խաղբուրիւնը որ ականջին
մէկը քառւջույէ շինուած է եղեր :

Խեղճ գեղացւոյն սրտին ցաւն ու խոր տրտմու-
րիւնը անով ալ կաւելնայ որ չէր կընար ետ տալ
ձին, որովհետեւ ստակը վճարեր էր, եւ Գաղղիոյ
օրինաց գիրքը չէր կըցած գուշակել որ քառ-
ջույէ ականջով ձի գնողին իշխանութիւն տար ետ
դարձընելու գայն :

ԱՇԽԱՐՀԱԳԻՐ ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ ԳԱՂՂՈՅ ՅԱՄԻՆ 1856.

Գաղղիոյ տէրութիւնը սովորութիւն ունի հինգ
տարին մէյմը ժողովուրդն համբելու. այս գովելի
սովորութիւնը բոլոր եւրոպայի բարեկարգ տե-
րութիւններն ալ ունին, որով ճիշդ կիմանան
իրենց ժողովրդեան բիւր, անոր պակսիւն ու
աճիւր :

Հոգի.

1856ին ժողովրդեան բիւն ելաւ.	36,039,364
1851ին.	35,785,170
1846ին.	35,400,486

1846-ին մինչև 1851-ն հոկտեմբ.	582,684
1851-ին մինչև 1856-ն հոկտեմբ.	256,194
1841-ին մինչև 1846-ն հոկտեմբ.	1,170,508
1856-ին մինչև 1841-ն հոկտեմբ.	655,965

1841-ին մինչև 1846-ին աճման պես երբեք Գաղղիոյ ժողովուրդը չէր շատցած. 1851-ին մինչև 1856-ին պես ալ երբեք չէր նուազած. ասոր զխաւոր պատճառը գուցէ ոմանք արեւելեան պատերազմը կարծեն. մենք ալ այնպէս կը կարծեինք. բայց տնտեսագետք քաջ քննելէն յետոյ, այս բանիս մի միայն պատճառ բարուց ապակաւորութիւնը գտան, որ եւ դժբախտաբար օրէ օր աւելնալու վրայ է: Երանի՜ բէ երբեւեկութեանց ու յարաբերութեանց շատնալովը՝ այս վնասակար ու ազգասպան ապականութիւնը մեր անմեղ Հայոց ժողովրդեան մէջ ալ չմտնէ:

ՉԱՐՄԱՆԱԼԻ ՎԱՐԳ.

ԽՆՏԷՓԱՆՏԱՆՍ ՊԵՂԱՐ ԸՍՏՈՒՄ օրագրոյն մէջ կը կարդանք. « Բնութեան անսովոր երեւոյթ մըն է այս, որ մեծ ու պզտիկ ամենքը կը փափաքին տեսնել. 1851-ին Երեքովի մօտ Յորդանան գետին ձորոյն մէջ փոքրիկ վարդ մը գտնուած է: Ասոր չորցած կոկոնը ջրի մէջ դրուելուն պէս կը բացուի ու դնողին աչքին առջեւ չորս վայրկեանէն կը ծաղկի իբրեւ բէ նոր բացուած ըլլար: Գտնուելէն ի վեր վեց տարի է որ այս զարմանալի յատկութիւնը կը պահէ. այսինքն շուր տեսնելուն պէս կը բացուի եւ ջրէն ելլելուն պէս կը չորնայ: Բնապատմութեան բանգարանին մէջ տակաւին բնութեան այսպիսի զարմանալիք մը չէր տեսնուած: Հիմա ամենէն աւելի ջրաջափ մարմինն այս է:

ՖՐԱՆՍՈՒԱ ԱՐԱՍԿՈՅԻ ՅԱՆՐԱՉԱՓԸ.

Ֆրանսուա Արասկոյ, անուանի՜ աստեղաբաշխը որ մօտերս մեռաւ, սենեկին մէջ գեղեցիկ ու ծանրագին ծանրաջափ մը ունէր:

Օր մը իր հինաւորաց սպասաւորը վրայի փոշին բօրվելու ժամանակ ինչպէս կը լլայ վար կը ձգէ ու կտոր կտոր կը ընէ:

Երբոր խեղճը սարսափած յուսահատած կեցեր ու ինչ ընելիքը չէր գիտեր.

« — Բան չկայ, հոգ մընէր, կանչեց Արասկոյ. միայն կարծեմ որ անձրեւ պիտի գայ, վասնզի ծանրաջափը ոչ երբեք այսչափ վար իջած տեսեր էի: »

ՀԱՅԿԻԹԸ ԹԱՐՄ ՊԱՀԵԼՈՒ ՀՆԱՐԲ.

Հաւկիթը երկար առէն քարմ պահելու պարզ գիւտ մը ունին Զինացիք, որ Եւրոպայի մէջ ալ հիմա շատ տեղ մտած է: Հաւկիթին արժան եղած ժամանակը շատ մը առ, մէկ մաս հասարակ աղ՝ ինը մաս ջրի հետ խառնէ, հաւկիթները մէջը ձգէ եւ քող մինչեւ որ ջրին տակն իջնան. այն առնէն հանէ զանոնք, սնտուկի մը մէջ դիր զոցէ եւ ուզած ժամանակը բաց: Լաւ կը լլայ բէ որ սնտուկին մէջ աւազ եւ կամ փայտի սղոցուք ըլլայ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.

Ռուսի Հայաստանին կամ բէ Կովկասեան գաւառաց մէջ 1854 տարին ծնած վախճանած ու պսակուած Հայոց թիւը այսպէս կը գտնենք Թիֆլիզու Տարեգրութեան մէջ.

Ծնած մանչ տղաք.	7,158	} 12,510
« աղջիկ «	5,352	
Մեռած մանչ «	4,567	} 8,274
« աղջիկ «	5,907	
Պսակ.	5,418	

Թիֆլիզ քաղաքին մէջ նոյն 1854 տարին մեթ ազգէն

Ծնած մանչ տղաք.	582	} 1,076
« աղջիկ «	494	
Մեռած մանչ «	540	} 659
« աղջիկ «	519	
Պսակ.	210	

Propriétaire-gérant : A. LACHAT.